

اقدامات جامعه مدرسین نسبت به
تصویرسازی غلط از روحانیت

در صفحه ۴ بخوانید

نفی روحانیت به بهانه نقد روحانیت
مصاحبه برنامه «سینما روایت» با محمدتقی فہیم

در صفحه ۳ بخوانید

سال اول ، شماره سوم ، ۲۴ فروردین ۱۳۹۸

گاہنامہ تحقیقی-تبیینی منہاج

درآمد

علی مہدوی (سردبیر)

آنچه در دو دهہ اخیر بطور ملموس مشاهده شدہ این است کہ سینما و تلویزیون ، علاقہ بسیار زیادی در استفادہ از نقش (کارکتر) روحانیت در آثار نمایشی خود دارند. چرا کہ معمای کیفیت زندگی و نحوہ تعاملات روحانیت برای مردم ، خود یک مؤلفہ قابل توجہ در جذب مخاطب فیلم و سریال است.

اما سخن اصلی اینجاست کہ سینما و تلویزیون تا چہ حد در این مسألہ رعایت امانت و وفاداری را داشتہ و احياناً تا چہ حد تصویری کاریکاتوری و حتی غیر واقعی از روحانیت در اذہان مردم ساختہ است. نکته دیگر، انتخاب بازیگران نقش روحانی است؛ کہ تداعی‌گر این سؤال است: آیا انتخاب این نقش از بین کمدین‌ہا نشان از یک عمد و یا سیاستی خاص دارد؟!

سومین پروندہ منہاج با موضوع «تصویر روحانیت در رسانہ» بہ بررسی مسائل فوق و لزوم نظارت بر تصویرسازی روحانیت می‌پردازد. ▶

تصویر روحانیت در رسانه

چراغ سبزمدیر حوزه علمیه به فیلم سازها

بہ شأن اجتماعی خودشان نمی‌بینند، بلکہ تقدیر ہم می‌شوند، آیا جز این است کہ انواع لودگی‌ها و حماقت‌ها را بہ بہانہ طنز بہ نمایش گذارند؟ وقتی چراغ قرمزی احساس نکنند، جزاین است کہ ہرروز بر سرعشتان در تخریب چہرہ روحانیت بیفزایند و حیثیت ہزارسالہ روحانیت را بی‌آبرو کنند؟ ▶

یکی از سریال‌های طنز سال ۱۳۹۲، «دودکش» بود کہ «جواد عزتی» در قالب روحانی نقش بازی می‌کند؛ روحانی کہ شخصیتی ضعیف و احمق دارد؛ مسخرہ و تند حرف می‌زند، در موتورسواری ہول است؛ می‌خواہد روایت بخواند ولی یادش می‌رود و باعث تمسخر دیگران می‌شود.

اما در واکنشی دور از انتظار، آیت‌اللہ حسینی ہوشہری (مدیر وقت حوزه‌های علمیہ سراسر کشور)، در مراسمی از عوامل این فیلم و سایر برنامه‌های رمضان آن سال تقدیر می‌کنند، بدون اینکہ انتقادی از شیوہ نمایش صنف روحانیت کنند.^۱

ہرچند ایشان بعدہا در ہمایش مبلغان، نسبت بہ بازیگران نقش روحانیت انتقاد کلی کردند، ولی آن تقدیر در حافظہ رسانہ‌ہا ماندگار شدہ است.

وقتی جامعہ فیلم‌ساز حساسیت روحانیت را نسبت

۱. b2n.ir/24222

تصویر روحانیت در سرایشی لودگی

روحانیت ہم صنفی از جامعہ ایران است کہ طبیعتاً در نمایش‌ها می‌آید. انتظار مردم از روحانیت، انتظار روح معنویت و زہد و تقید بہ آداب مذہبی است. واقعیت آن است کہ مردم از یک روحانی، توقع ہر شوخی یا مزہای را ندارند. طنز با روحانیت، ذاتاً فاصلہ‌ای بسیار دور دارد، چنانچہ از پلیس نیز فاصلہ‌ای دور دارد.

اما امروزہ نمایش روحانیت، در سرایشی طنز و لودگی قرار دارد. بسیاری از این فیلم‌ہا کمدی ہستند. برخی دیگر کہ کمدی نیستند، بازیگری کمدی نقش روحانی را بازی می‌کند و در بسیاری از آن‌ہا نقش روحانی، تہ‌مایہ طنز دارد.

پر واضح است کہ تصویر طنز و کمدی، در ذہن مخاطب دیگر جایی برای مرجعیت اعتقادی و رفتاری نمی‌گذارد؛ یعنی خالی کردن روحانیت از وظیفہ ذاتیش. ▶

ہادی چیت‌ساز

ذہنیت مردم از ہر صنف و شغلی، واقعیت آن صنف را می‌سازد. از دکترہا، انتظار تمیزی و تغذیہ سالم دارند؛ چون نسبت بہ بیماری‌ہا آگاهی دارند. از پلیس‌ہا انتظار رعایت قوانین و دوری از بزهکاری دارند.

فرض کنید، پزشکی نمایش دادہ شود کہ زندگی چندان تمیزی ندارد؛ یا پلیسی کہ بیش و کم قوانین را رعایت نمی‌کند. نتیجہ آنکہ، ذہن ناخودآگاہ مخاطب از تصویر قبلی اش تغییر می‌کند و ہمانی می‌شود کہ در نمایش می‌بیند. بی‌شک، نمایش یک نفر بہ معنای قضاوت برای ہمہ افراد صنف نیست، اما در قاب تلویزیون اگر همان یک نفر نمایش دادہ شود، می‌شود نمایندہ ہمہ صنف برای قضاوت کردن مردم. پس رسانہ است کہ برای مردم ذہنیت می‌سازد.

در صفحه
۴
بخوانید

لزوم نظارت و مجوز برای
تصویرسازی از روحانیت

در صفحه
۳
بخوانید

چرا آخوندهای تلویزیون کودن اند؟

در صفحه
۲
بخوانید

طلبہ-کارگر کاراکتر جذاب
سینمای ایران

شماره سوم

۲۴ فروردین ۱۳۹۸

تحلیل

آخوندهایی که ممنوع التصویرند!

عطا یآوری

۱. عموم مردم تصویر درستی از روحانیت ندارند، یعنی تصویری از همه ابعاد شخصیت و زندگی این قشر ندارند. روحانیون را با روی منبر دیده‌اند که اقتضای منبر حرف‌های علمی و کاملاً جدی است، یا در نماز جماعت که باز هم چیزی از این تصویر گیر کسی نمی‌آید، یا در خیابان و پشت فرمان ماشین که باز هم چون گفتگویی در میان نیست، تصویری مبهم به مخاطبان منتقل می‌شود.

۲. حتی آنهایی که در اقوامشان یک روحانی دارند و فرصت بیشتری برای تعامل با این قشر دارند هم تصویر واضحی از این افراد در ذهن ندارند و عموماً چیزهایی بر اساس برداشت‌های شخصی به آنها نسبت می‌دهند.

۳. حالا که تصویر مشخصی از این افراد نیست، فضا برای دروغ‌سازی و برجسب‌زنی فراهم می‌شود. از دورهٔ اول پهلوی تا چهل سال بعد از جمهوری اسلامی، تبلیغات علیه روحانیت ادامه دارد؛ یک روزی این قشر مایهٔ بدشائسی و بدبیاری بودند و حالا عامل بدبختی و گرانی و هزار مشکل دیگر. این وسط حوزه نشسته و حتی نمی‌داند مردم دربارهٔ آن چگونه می‌اندیشند و چه می‌گویند.

۴. اگر حوزه به فکر معرفی خودش نیفتد و کاری برای نشان دادن چهرهٔ واقعی روحانیت نکند، کار به دست نااهلان می‌افتد.

۵. به تولیدات تصویری نگاه کنید و ببینید چه کسانی در نقش روحانی بازی می‌کنند و چه رفتارهایی دارند؛ عموماً بازیگران نقش‌های طنز را در این لباس به کار می‌گیرند و رفتارهایی شبیه به انسان‌های کودن و عمیقاً دور از رفتارهای عادی مردم، از روحانیون به نمایش می‌گذارند.

۶. کمتر محصولی در دفاع از لباس روحانیت و دارندگان آن تابحال ساخته شده و غیر از چند فیلم و یک سریال که آنها هم حالتی خنثی دارند، بقیه محصولات علیه این لباس بوده‌اند و به تمسخر و تنزل آن پرداخته‌اند.

۷. فیلم‌ها و سریال‌ها، بخش خوب و قابل تحمل ماجرا هستند؛ سری به فضای مجازی بزنید تا تصاویر و کلیپ‌های زننده‌ای ببینید که حال هر کسی را از این قشر به هم می‌زند.

۸. به همهٔ این‌ها سوء عملکردهای بعضی از صاحبان لباس روحانیت را هم اضافه کنید تا چاقو خوردن‌ها و فحش و ناسزاها قابل درک‌تر باشد.

۹. باید حوزهٔ علمیه هم مانند نیروی انتظامی برای فیلم‌هایی که می‌خواهند از این لباس استفاده کنند، مجوز صادر کند و ساخت فیلم‌هایی با نقش روحانی بدون مجوز حوزه امکان‌پذیر نباشد. این لباس کم‌تر از لباس نیروی انتظامی نیست.

۱۰. یک سری اقدامات ایجابی هم لازم است؛ مانند ساخت مستند از زندگی طلاب، برنامه‌های گفتگو محور و از این قبیل تا به مردم روحانیت واقعی نشان داده شود. ►

آیا انتقاد از روحانیت در رسانه جایز است؟

هادی چیت‌ساز

انتقاد مواجهم:

۱. نمایش یک چهره و نپرداختن به سایر چهره‌ها؛ بدیهی است اگر فقط یک چهره هرچند با رویکرد انتقادی نمایش داده شود، سایر چهره‌ها و شخصیت‌ها نفی نمی‌شوند. اما از بدیهیات رسانه این است که اگر رسانه به چهره‌ای بپردازد، مهم می‌شود و بقیه مسائل و چهره‌ها از اهمیت می‌افتند. به سخن دیگر، نمایش چهره خاص از اقلیت یک صنف و پردازش آن، معنایش سرایت دادن این چهره به اکثریت صنف است.

۲. نمایش حماقت و کودنی؛ این نمایش دیگر به معنای انتقاد نیست، که همان لودگی است؛ مانند گریم متفاوت، دیالوگ‌های غیر مؤدبانه و رفتارهای زننده‌ای که دور از شئون اجتماعی مردم است. دویدن‌های خنده دار، شوخی‌ها و خنده‌های غیر مؤدبانه، رانندگی بد و کلمات دوپهلو، از این قبیل هستند.

۳. بدسلیمگی در انتخاب بازیگر؛ انتخاب بازیگر، یکی از هنرهای کارگردان است. معمولاً آینده بازیگر، از گذشته‌اش وام می‌گیرد و بازی‌های قبلی، تعیین‌کننده نقش‌های آینده هستند. اوج این نکته در پررنگ شدن چهره‌ای مثل طنز در بازیگر است. پر واضح است اگر بازیگری در طنز شناخته شود، سایر نقش‌هایش اگر جدی هم باشند، نمایشی طنزگونه خواهند داشت. همین که مخاطب تصور کند «اکبر عبدی» یا «حمید لولایی» آخوند شدند، کافیسیت خودش را برای دیدن

تمسخر روحانیت آماده کند.

در سریال «نون خ» که یکی از نقش‌های اصلی روحانی است، هر سه غرض‌ورزی وجود دارد. بازیگر نقش روحانی، «هومن حاج عبداللهی» است که یک چهره معروف طنز است که مخاطب را آماده شوخی‌های تند و تیز می‌کند. از سوی دیگر، حاج آقا در کنار آخوندی، داور و وکیل است. واقعیت آن است که تعداد روحانیونی که داور باشند، از میان ۲۰۰ هزار روحانی به تعداد انگشتان یک دست هم نمی‌رسند. پس انتخاب چهره داور برای روحانی، با واقعیت روحانیت سازگار نیست، چه رسد به اینکه نقد شود.

جالب آنکه بسیاری از صحنه‌های طنز سریال، داوری‌های حاج آقا است که نمایش حماقت و کودنی در رفتار و گفتار است مثل کارت قرمزهای زیاد، دویدن‌های مسخره و اشتباهات داوری بزرگ.

اشکال بزرگ‌تر آنکه چهره این روحانی، به عنوان تک چهره از روحانیت نمایش داده می‌شود و این ذهنیت را برای مخاطب می‌سازد که اکثر روحانیون حتی از داوری یک مسابقه بر نمی‌آیند چه رسد به سایر فعالیت‌های اجرایی، یا رفتارهای احمقانه‌ای دارند و دغدغه‌هایشان فوتبال و اموال دیگران است.

با این اوصاف، آیا سریال «نون خ» رامصداق یک طنزفاخر بدانیم، یا مصداق لودگی و تخریب روحانیت؟ ►

طلبه-کارگر کاراکتر جذاب سینمای ایران

عطا یآوری

تصویری که تلویزیون و سینمای ایران از روحانیت به نمایش گذاشته تصویری تحریف شده است. اگر از لودگی و کودنی کاراکتر روحانی که کاراکتر غالب در آثار نمایشی است بگذریم، اشکال دیگر، ارزش‌گذاری برای طلبه‌ای ست که غیر از کسوت روحانیت به شغل دیگری مشغول باشد. حرف این قبیل فیلم‌ها این است که طلبه خوب طلبه‌ای است که کارگری می‌کند.

روحانی واقعی در فیلم "مارمولک" بتاست و بتایی او مورد تمجید قرار می‌گیرد. در فیلم "طلا و مس" یکی از طلبه‌ها با وانت بارکشی می‌کند و دیگری مشغول قالی‌بافی است. در فیلم «فرشته‌ها باهم می‌آیند» روحانی فیلم ابتدا بازیگری را امتحان می‌کند و بعد از شمات فراوان، برق‌کش ساختمان از آب درمی‌آید و حتی در درگیری با همسرش منبر رفتن را مذموم می‌داند.

همه این‌ها به تهیه‌کنندگی منوچهر محمدی ساخته شده که شاخص‌ترین اثر او مارمولک است. اما ایده «طلبه خوب طلبه کارگر است» چرا غلط است؟

فرض کنید دانشجویی سال‌ها پزشکی خوانده، هزینه زیادی صرف او شده، اساتید زیادی برای او وقت گذاشته‌اند و انتظار این است که در آینده گرهی از مسائل پزشکی مردم بگشاید اما همین آقای دکتر هنگام ثمر دادن برود بوتیک بزند و تی‌شرت بفروشد و تنها یکی دو ساعت بعد از ظهرها پزشکی کند. حال و روز طلبه-کارگرها هم همین است.

البته این مطلب به عنوان مذمت طلایی نیست که برای امرار معاش مجبورند در غیر کسوت روحانیت شاغل شوند. در این شرایط اقتصادی و افزایش روز به روز هزینه‌ها بعضاً چاره‌ای نمی‌ماند؛ کما اینکه در میان علمای گذشته سابقه داشته از علامه طباطبایی بگیرد تا شهید مدرس و دیگران. کارکردن در غیر از اموری که از وظایف روحانیت است به هیچ وجه عار نیست.

کارهای غیرطلبگی نه به شأن روحانیت لطمه نمی‌زند، نه اینکه خون طلبه‌ها از بقیه رنگین‌تر است بلکه این از غیرت و مناعت طبع طلاب است اما این مسئله نباید به عنوان یک ارزش مطرح شود؛ همانطور که افتخار علامه طباطبایی به نوشتن تفسیر المیزان است؛ نه باغبانی و شهید مدرس هم محترم است چون از دین دفاع کرده نه بخاطر کارکردنش.

اگر برای طلبه‌ای اداره یک سوپرمارکت ارزشمندتر از وظایف طلبگی‌اش (تبلیغ، تحقیق، تألیف و تدریس) باشد، می‌شود حکایت پزشکِ بوتیک‌دار. طلبه‌ای که

سال‌ها از وجوهات شهریّه گرفته و وقت اساتید زیادی صرف او شده روا نیست به شغل غیر از طلبگی مشغول شود.

گناه این ارزش‌گذاری برگردن کیست؟ کسانی که پاسخ شبهه «آخوندها همیشه بیکارند» را بجای ارائه تعریف درست از طلبگی، شغل غیرطلبگی دانسته‌اند. ►

۲۴ فروردین ۱۳۹۸

شماره سوم

گزارش

کدام بازیگران نقش روحانی ایفا کرده‌اند؟

بازیگران زیادی در نقش روحانی ظاهر شده‌اند؛ اما آنچه قابل توجه است میزان بکارگیری بازیگرانی است که سابقه نقش‌های طنز را دارند.

نکته دیگر عدم آشنایی عوامل فیلم با شکل و شمایل لباس روحانیت است تا آنجایی که در فیلم کیمیا و خاک و فیلم مدرس، بازیگر نقش روحانی (حامد بهداد / مرحوم خسرو شکیبایی) عمامه را برعکس بر سر گذاشته‌اند.

- پرویز پرستویی / مارمولک
- محمدرضا گلزار / توفیق اجباری
- اکبر عبدی / رسوایی
- جعفر دهقان / شیخ شریف
- محمدرضا فروتن / طبقه حساس
- مهران رجبی / پارادایس
- حامد بهداد / کیمیا و خاک
- محسن تنابنده / شاه‌گوش
- جواد عزتی / دودکش
- پژمان بازغی / روز ملاقات
- پارسا پیروزفر / فصل چیدن گردوها

و...

مناهج در گزارشی، فیلم‌ها و بازیگرانی که در نقش روحانی بازی کرده‌اند را معرفی می‌کند. بازیگران، فیلم‌ها و خلاصه داستان هر فیلم را در (Manaheji.ir) ببینید.

مصاحبه برنامه «سینما روایت» با محمدتقی فهیم

مسئولیت صفحه سینمایی کیهان و داوری دره ۴ جشنواره هنری و سینمایی

نفی روحانیت به بهانه نقد روحانیت

اساساً فکر می‌کنم این فیلم‌ها نقد روحانیت نیست و استفاده از متلک علیه روحانیت نمی‌تواند فیلم باشد.

روحانیت که پذیرفته حکومت کند قطعاً پذیرفته است که نقد نیز شود اما فیلم‌هایی که تا امروز ساخته شده‌اند نقد نیستند این فیلم‌ها خطرناک‌تر از نقد روحانیت هستند.

تا به حال ۱۵ فیلم با موضوع روحانی در سینمای ایران ساخته شده که به جز یکی از آنها می‌گویند روحانی‌ها بروند مانند مردم کارکنند و نمی‌خواهد حکومت کنند، این همان حرفی است که غربی‌ها می‌زنند.

یازدهمین جلسه سینما روایت (۱۳۹۳/۵/۱۹) ▶

معظم رهبری هستند، نمی‌سازید؟ روحانیونی که فعال، باسواد، مدیر و مدبر هستند، چرا همه کارهایی که درباره روحانیون ساخته می‌شود کارهای خاله‌زنکی است؟

هم اکنون در فیلم‌ها روحانی قلاب جذابیت شده است. این نقد روحانیت نیست بلکه تهاجم به روحانیت است. برخی از فیلمسازان مانند آقای منوچهر محمدی به دلیل مناسبت‌هایی که در ابتدای انقلاب داشته‌اند از این قلاب به خوبی استفاده کرده‌اند.

در فیلم‌هایی که تا به حال تولید شده‌اند به جز یک یا دو مورد همگی به دنبال جدایی روحانیت از سیاست بوده‌اند و اینکه روحانی به سمت کارهای سیاسی نرود.

این فیلم‌ها به جای اینکه در نقد روحانیت باشند در نفی روحانیت هستند. در خیلی از فیلم‌هایی که در سینمای ما ساخته می‌شود می‌گویند روحانی نباید وارد حکومت شود.

این فیلم‌ها می‌گویند روحانی باید کارهایی مانند سیم‌کشی ساختمان بکند یا در نهایت به منبر برود، به همین دلیل شاهد فیلم‌های پوپولیستی درباره روحانیت هستیم که در آن می‌گویند روحانی باید گاو بدود و روحانی نباید مانند امام خمینی (ره) یا شهید بهشتی و شهید باهنر باشد.

چرا فیلمی درباره نسل جدید حوزویان که پیرو مقام

تحلیل و نقدی جامعه شناختی بر سریال «نون خ»

علی رضایی

«چرا شما طلبه‌ها انتظار دارید هر جایی می‌روید، تصویر یک قدیس را نشان دهند؟ همه طلاب که خوب نیستند. طلبه بد و فاسد نداریم؟ کمی هم "واقع‌گرا" باشید.»

این صحبت برخی است در دفاع از "نون خ"، بعد هم چندین مثال از فلان قاضی و مسئول می‌زنند که طلبه بودند و وضع خوبی نداشتند و بالاخره چون این افراد هم جزء روحانی‌اند چه اشکالی دارد که یک فیلم هم اینطور به روحانیت بپردازد؟

در پاسخ باید گفت: بله آخوند فاسد و بد هم داریم. در همه اقشار خوب و بد هست. به قول حضرت امام «ما دفاع از عمامه نمی‌کنیم، ما از اسلام دفاع می‌کنیم.» یا می‌فرمود: «ساواکی پیش من عزیزتر است از آخوند فاسد» اما حرف این است که وقتی صحبت از واقع‌گرایی می‌شود، ملاحظات این‌ها:

طبق آمارها جمعیت طلاب کشور، بیش از صد هزار نفر است. فرض کنید اگر هزار آخوند بد و فاسد در کشور داشته باشیم، می‌شود کمتر از یک درصد جمعیت طلاب. حال به نظر شما چند درصد طلاب واقعا بد و فاسد هستند؟ چطور است که این یک درصد (به فرض)، واقعیت جامعه است و آینه‌ی تمام‌نمای روحانیت؛ اما تصویر آن ۹۹ درصد، غیر واقعی است و قدیس‌سازی؟!

آیا آن هزار نفر طلبه جهادی که هم اکنون در سیل گلستان، همراه و همدرد مردم (خصوصاً برادران اهل سنت) مشغول خدمت‌اند، واقعیت ندارد؟ هزاران طلبه‌ای که در ایام تبلیغی، به دور افتاده‌ترین و محروم‌ترین مناطق کشور سفر می‌کنند تا با دست خالی، پرچم اسلام را برافراشته نگه‌دارند، واقعیت ندارند؟

طلبه باسواد و باتقوایی که با چند سرائله، زیر خط فقر، زندگی عادی‌اش را دارد، اما مسئول تمامی بدبختی‌های مملکت شناخته می‌شود، ناسزا می‌شود، مورد ضرب و شتم قرار می‌گیرد و صدایش هم در نمی‌آید، بعد هم هر جا لازم است، پای کار انقلاب می‌ایستد، واقعیت نیست؟

پس چرا کسی اینها را روایت نمی‌کند؟ چرا کسی جذابیت‌های

عطا یآوری

حمایت و ویژگی مشترک اکثر آخوندهایی است که در سینما و تلویزیون نمایش داده می‌شود. این شب‌ها تلویزیون جمهوری اسلامی، حکومتی که مخالفانش آن را حکومت آخوندی می‌دانند، آخوندی را به نمایش گذاشته که رفتارهایی به دور از رفتارهای مردم عادی دارد. حاج آقای افشه که بارها مورد تمسخر دیگران در فیلم قرار می‌گیرد هم وکیل دادگستری ست و هم داور فوتبال. تا دلتان بخواهد رفتارهای احمقانه دارد؛ از داد و هوار وسط صحبت دیگران تا تعارف بیسکویت افتاده در چایی‌اش به مهمان.

مردم ایران این روزها چه آخوندهایی در تلویزیون می‌بینند؟ آنهایی که تا کمر در گل فرو رفته‌اند تا بلکه قدری از دردهای سیل‌زده‌گان بکاهند یا آنی که وکیل یک صادرکننده است و به شدت کودن؟

نگارنده از صداوسیما به عنوان سرباز خط مقدم جنگ رسانه‌ای همواره دفاع کرده و بسیاری از نقدها را در پازل جنگ رسانه‌ای می‌داند اما با این گل به خودی‌ها چه میتوان کرد؟ این همه تصویرسازی غلط و مغرضانه از روحانیت را چطور میتوان توجیه کرد؟ آن هم در روزهایی که تعداد زیادی از روحانیون در میان مردم سیل‌زده بیل به دست گرفته‌اند و مشغول خدمت‌رسانی‌اند. ▶

کاهنامه تحقیقی-تبیینی مناهج

سال اول ○ شماره سوم ○ ۲۴ فروردین ۱۳۹۸

@manahejj

Manahejj.ir

روایت

اقدامات جامعه مدرسین نسبت به تصویرسازی غلط از روحانیت

▲ یک منبع آگاه در جامعه مدرسین که خواست نامش فاش نشود در گفتگوی اختصاصی با مناهج گفت:

مورخ ۲۳/ بهمن/ ۱۳۹۳ حضرت آیت الله یزدی «رییس جامعه مدرسین»، طی نامه‌ای به رییس‌جمهور، خواهان تدبیر سازوکاری می‌شوند که هیچ فیلمنامه و فیلمی بدون اخذ مجوز از حوزه علمیه نتواند، تصویری از روحانیت بسازد.

درست شش روز بعد، مورخ ۲۹/ بهمن/ ۱۳۹۳ محمد نهاوندیان رییس دفتر وقت رییس‌جمهور، حضوری به همراه پاسخ کتبی رییس‌جمهور خدمت آیت‌الله یزدی می‌رسد. در آن مرقومه ذکر شده که رییس‌جمهور این مسئله را در شورای عالی انقلاب فرهنگی حتما پیگیری خواهند کرد.

مناهج:

از آن تاریخ تاکنون خبری از پیگیری این مسئله در شورای عالی انقلاب فرهنگی نیست. لازم است جامعه مدرسین، این مهم را با جدیت پیگیری کنند. ▶

▲ «اگر کاری شد که ایمان مردم به این لباس و به این دستگاه [روحانیت] زایل شد، ببینید چه پشتوانه‌ای از مردم گرفته می‌شود، چه اعتماد قلبی‌ای از انسان یا از مردم زایل می‌شود. اثر این زوال اعتقاد و ایمان در بیرون چیست؟» (مقام معظم رهبری؛ ۱۳/ آبان/ ۱۳۶۹)

حضرت آیت‌الله اعرافی؛ مدیر محترم حوزه های علمیه سراسر کشور سلام علیکم

طی دو دهه گذشته فیلمهای زیادی، روحانیت را به تصویر کشیده‌اند؛ اما نه تصویری حقیقی؛ بلکه غالباً تحریف‌شده و کاریکاتوری. تا جایی که «مارمولک» در قیاس با فیلمهای اخیر، اصلاً فیلم بدی نیست. در «مارمولک» مجرمی لباس روحانیت را می‌دزد؛ اما در فیلمهایی نظیر «دودکش»، «نون خ» و... با استفاده از شخصیتی که

سابقه کمدی دارد، یک روحانی کودن و احمق را به تصویر می‌کشند. آیا تخریب چهره روحانیت در اذهان و تداعی "حمایت" بجای آن را به سادگی می‌توان جبران کرد؟ در گذشته برخی از مسؤولین حوزه علمیه به فیلمسازان هشدارهایی دادند؛ اما این هشدارها آیا نتیجه‌ای هم دربرداشت؟ تا کی باید منفعل بود و عقب نشست تا هرکسی هر تصویری از روحانیت بسازد و آن را در ذهن و جان مردم حک کند؟

بدیهی است روحانیت از نقد، هیچ ابایی ندارد؛ روحانیت همان روزی که قدم در صحنه انقلاب و حکومت اسلامی گذاشت؛ انتقاد را به جان خرید. اما نمایش چهره‌ای کودن و احمق از روحانیت، نفی روحانیت است؛ نه نقد آن. چرا برای نمایش چهره انبیا، باید بهترین افراد با حساسیت بالا انتخاب شوند؛ اما برای ورثه انبیا، سخیف‌ترین کم‌دین‌ها همیشه حاضرند؟! چه سیاستی

آیت‌الله قوامی (رییس بنیاد فقهی مدیریت اسلامی و امام جمعه محترم پردیسان قم)

متن پیام به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

در سالهای اخیر همگان متوجه شده‌اند که رسانه‌های نوین اصلی‌ترین کانال‌های فرهنگ‌سازی و هدایت امیال اجتماعی هستند. از مهم‌ترین این رسانه‌ها تلویزیون است که سریالها و فیلم‌های آن در بسیاری موارد فرهنگ‌هایی را در جامعه نهادینه کرده‌اند که این امر با هیچ ابزار دیگری ممکن نبود. بایک سریال تلویزیونی ایران دارای یکی از بالاترین آمارهای اهدای عضو در جهان شد؛ یا نام شخصیت خاص یکی از سریال‌ها در سال بخش آن مجموعه به یکی از ده نام پرطرفدار در آمار ثبت احوال تبدیل شد. چنین ابزار تأثیرگذاری یقیناً اگر به سراغ روحانیت بیاید، با چند فیلم و سریال، به سادگی میتواند هر تصویری-ولو مخرب و غلط- را در ذهن جامعه نهادینه کند.

اگر در سالهای اخیر بی‌احترامی به پدر و مادر رایج شده، تصور عمومی این‌گونه شکل گرفته که خانم‌های چادری و محجبه همه ساده و بی‌سوادند و «غیرچادری‌ها» دارای استعداد رشد و پیشرفت اجتماعی هستند، یا اگر هنجارشکنان جرأت پیدا کرده‌اند که از پلیس در حین انجام وظیفه فیلم بگیرند و اقتدار او را با انواع تحقیرها لگدمال کنند، یقیناً بخشی از مشکل ناشی از تصویری است که سریالهای صداوسیما از والدین (به عنوان انسانهای عقب‌مانده‌ای که فرزندان را درک نمیکنند)، محجبه‌ها (به عنوان افرادی که حجاب ظاهرشان حجابی برای پیشرفت اجتماعی آنهاست) و پلیس (به عنوان نیروی ساده لوح و بی‌اقتداری که در سریال‌ها سوزی تمسخر است) در ذهن‌ها نشانده‌اند.

روحانیت همچون پلیس اقتدارمینی ندارد، اما یقیناً برای جامعه مومن ایران اقتدار و مرجعیت علمی و فکری دارد. این طیف آگاه و هشیار، یقیناً اجازه نخواهد داد بلایی که سریال‌های تلویزیونی بر سر اقتدار و مرجعیت دیگر گروه‌ها

متن طومار الکترونیکی حمایت از پویش «نه به تصویرسازی غلط از روحانیت»

لزوم نظارت و مجوز برای تصویرسازی از روحانیت

در کار است؟

اگر حوزه علمیه در برابر فیلم «نون خ» ساکت بماند؛ نه تنها تصویر بسیار بدتری از روحانیت در فصل دوم این سریال ساخته خواهد شد؛ بلکه راه بردیگران نیز باز خواهد شد تا به مراتب، قدم را از این هم جلوتر بگذارند و جسورتر شوند. مبدا روزی ایمان و اعتقادات پاک مردم نسبت به روحانیت، مسخ شود. مبدا روزی که با غفلت ما از چهره روحانیت، تقدس‌زدایی شود. مبدا عدم پاسداری از تصویر حقیقی روحانیت موجب شکست در جنگ نرم شود.

جناب آیت‌الله اعرافی، یکی از وظایف حوزه علمیه، حفظ حرمت و شأن روحانیت است. حوزه علمیه و لباس روحانیت بالاترین جایگاه و شرافت را دارد؛ روحانیتی که اعتبار هزارساله دارد و ورثه انبیا است. در زمانه‌ای که #رسانه‌ها، نفوذ و تأثیرات گسترده‌ای در

مردم دارند و نقشی جدی در هدایت و ضلالت افکار عمومی ایفا می‌کنند، حوزه علمیه باید #مراقب و #ناظر تصویری که از روحانیت در رسانه‌ها القاء می‌شود باشد. مراقبتی جدی، نه منفعلانه و پسینی. فیلم یا هر نمایشی که از روحانیت قرار است ارائه شود، بدون مجوز رسمی حوزه علمیه نباید حق اکران داشته باشد. کما اینکه فیلمسازان اگر قرار باشد مأموران نیروی انتظامی، ارتش و یا هر نهادی را تصویر کنند بدون قاعده و مجوزهای لازم، این امر، #جرم محسوب می‌شود.

از حضرتعالی تقاضا داریم، اقدامات لازم برای تحقق سازوکار اجرایی شدن نظارت و #مجوز برای تصویرسازی از روحانیت را مبذول فرمایید.

شایان ذکر است، مستندات فیلمهای مربوط به پیوست تقدیم می‌گردد.

و من الله التوفیق ▶

پیام‌های بزرگان و اساتید حوزه علمیه در حمایت از پویش «نه به تصویرسازی غلط از روحانیت»

نسبت به یکی از شعائر الهی به شمار می‌رود. بر مسئولان محترم حوزه است از قداست آن صیانت نمایند و از هرگونه توهین به آنچه از ناحیه بعض روحانیون باشد یا غیر آن، جلوگیری نمایند.

عبدالامیر خطاط نائینی

۲۲ فروردین ۱۳۹۸ ▶

حجت‌الاسلام «عزالدین رضانژاد»، عضو هیأت علمی مرکز جهانی علوم اسلامی:

▲ خوب است. قبول دارم، موفق باشید. ▶

حجت‌الاسلام «محمدباقر سعیدی روشن»، دانشیار گروه قرآن پژوهی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه:

▲ با سلام و تشکر از حساسیت دوستان عزیز نسبت به حفظ حرمت روحانیت. بنده با دیدگاه شما موافقم و انتظار دارم نهادهای مسؤول حوزه اقدام مناسب نمایند. ▶

استاد «عبدالرسول عبودیت»، عضو هیأت علمی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی:

▲ بنده با دغدغه شما موافقم و آن را تأیید می‌کنم. ▶

